

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semenške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja trisopna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 192.

V Ljubljani, v četrtek 25. avgusta 1887.

Letnik XV.

Einspielerjeva slavnost.

(Dalje)

Po končani sv. maši stopi na oder g. profesor Julij pl. Kleinmayr, posestnik na Bernci pri Zili, in navdušeno govori zbranemu ljudstvu sledeče:

„Preljubi Slovenci! Dragi bratje! Presrečno pozdravljam Vas v imenu in po naročilu osnovalnega odbora, kateri danes radosti poln vidi tako mnogobrojno število čestiteljev našega ljubljence. Pozdravljam Vas z navdušenostjo izvanredno, čestiti nam gostje iz sorodne Kranjske; srčno pozdravljam Vas s Štajarske in Primorske! Iskrene pozdrave Vam, vrli zastopniki hrvatskega in češkega naroda; pozdrav Tebi, častita duhovščina, pozdrav Tebi „akademična mladina!“ V prvo pa glasi se Tebi, slovenski narod staroslavne Korotana, presrečni moj pozdrav! Živeli Rožani! Živeli Slovenci!

Slovenski možje, slavna gospôda, dragi domorodci! V ogromnem številu, v duhu vzajemnosti, prave jedinstvi zbrali smo se, da pokažemo svetu, da znamo častiti zasluge svojih mož. Bodimo ponosni in pričajmo, da smo vredni imenovati se Slovence, avstrijske Slovane!

Odkar stojijo Sveče, še ni bilo tukaj zbranih toliko ljudi in iz tako daljnih in raznih krajev. Tu prijazno podaja rokó Rožan Zilanu in Bekštanjci spoznavajo brate svoje Jančane. Kaj se danes vrši, znano Vam je iz cerkvenega opravila, znano Vam iz ust boljšega govornika nego so v meni sile; dovolite mi vendar, da pridenem tudi jaz svoje.

Danes obhaja tu, v Svečah, hvaležni slovenski narod slavni dan prečastitega svojega prijatelja, dobrotnika in očeta, msgr. Andreja Einspielerja; on obhaja srečni čas, ko je bilo po milosti božji mogoče naši diki, starosti koroških Slovencev in pri vseh Slovencih slavnemu rojaku Andreju Svečanu darovati zlato sv. mašo.

Njegovo ime je po slovenski zemlji znano in čast nam je, njega, ki to ime nosi, imeti danes med seboj. Verni sinovi slovenski dvignili smo se z vseh strani, da svojemu preljubljenemu očetu čestitamo, da ga pozdravimo z navdušenjem, da mu izkažemo hvaležnost in vdanost.

Ljubljani Andrej, odpusti nam, če so preslabe moči revnega, bornega naroda, da bi dostojno slavil Tvoj častni dan, a prepričan bodi, da Ti podajamo srca naša polna ljubezni, vdanosti, hvaležnosti! Saj veš:

Slovenski rod je narod siromak:
Uborne so njegove tesne koče,
Pod slamnato se streho bēda joče,
Pod prostim nebom žuli jarem jak. —
A sreca siromakom so — bogata!

Ti pa, revni narod slovenski, bodi ponosen na moža, ki je delal in dela le za Tebe, ki s Teboj čuti, misli, trpi! Oglej si našega Andreja in v resnem obrazu njegovem videl bodeš zgodovino našo zadnjih štiridesetih let!

Star je naš Andrej! Rodil se je ravno istega leta, ko je mogočni Napoleon doživel svoj propad, dne 13. novembra 1813 v Svečah, v naši krasni Rožni dolini. Stariši njegovi, tu pri „Mežnarji“, bili so ubogi in vendar so po mogočnosti, v pravem krščanskem duhu za mnogobrojne svoje otročiče skrbeli. Šolal se je v prvo v domači šoli in bil jako priden in bister deček. Po pripomoči blagotutnih dobrotnikov študiral je potem v mestni šoli in v gimnaziji v Celovci. Ko je dovršil svoje študije, prišel je leta 1835. v bogoslovsko semenišče. Najboljši mladenč se takrat niso sramovali stopiti v duhovski stan, ampak šteli so si v čast, priti v ono hišo, ki mladenče za to v izomiko naroda znameniti stan pripravlja. Tam je preživel štiri srečna leta in že kot tretjeletnik posvečen je bil v mašnika, dne 6. avg. 1837. leta. Od takrat štejemo ravno 50 let do današnje slavnosti. Pol stoletja — in v tem posvetil je naš Andrej vse svoje življenje, da bi koristil milemu našemu narodu slovenskemu. „Kdor zasluge taci mož ne časti, njih naslednik vreden biti ni!“ Ali pa morda, predragi, bomo kamnali sivega starčka, ki nam je podal svojo gorečo ljubezen?! V to nam je odveč omike!

A, k reči! Andrej bil je pastir dušni na raznih krajih po deželi, da ga pokličejo škof h glavni fari v Celovec. Od tam nastopil je službo kateheta in učitelja slovenščine na Celovski realki, kjer je opravljal težavni posel celih trideset let. Kot dušni pastir, profesor, spolnoval je vse mnogotere dolžnosti svojega poklica. Bil je mož vljuden, pravičen, nepristransk.

Leto 1848. in naposled 1849. bilo je tudi za nas Slovence silno znamenito. Druga ustava avstrijska izrekla je načelo, da so enakopravni vsi narodi, ki živijo skupaj v avstrijski monarhiji. V tem času probudila se je marsikaka domača moč, in tudi v našem Andreju oživel se je pravi narodni čut. Pero svoje zastavil je v bran svojemu narodu. Sodeloval je pri časopisu „Slovenija“ v družbi s Trstenjakom in Cigaletom, pošiljal svoje sestavke v razne časnike in liste. Postal je v kratkem znan rodoljub.

Dve leti nato vidimo našega Andreja na blagi strani nepozabljivega knezo-škofa Antona Martina Slomška, ustanovitelja „Društva za izdavanje slovenskih knjig“, iz katerega nastala je sedaj ogromna in prekristna „družba svet. Mohora“. Vsi verni Slovenci po Štajarskem, Kranjskem, Primorskem in Koroškem morajo se vsikdar hvaležno spominjati našega Andreja, ki je izvedel preblago misel Slomškovo. Hvala, tisočerna hvala mu! Dokler bo Slovencev rod na svetu, dokler ne pojenja zadnji ud „družbe sv. Mohora“, ki sedaj šteje blizu 35000 članov, živelo bode ime Andrejevo! Einspielerjev trud, Einspielerjeva požrtovalnost postavila je družbo na tako trdne noge, da je ne bodo podrli, če Bog dá, tudi najhujši napor. Na veke naša zahvala Andreju!

(Dalje pr.h.)

Papeževa samostojnost.

V. Ugovori proti spravi.

Naj za nameček k razpravi o papeževi svetni samostojnosti spregovorim še o nekterih najimenitnejših ugovorih, ktere čitamo sém in tje po liberalnih časnikih zoper papežovo vrhovno svetno oblast.

a) Ugovarja se: Papeževa vrhovna svetna oblast nasprotuje narodnostnemu načelu. Papež ne smé biti naroden, ker je duhovni poglavar vsem katoličanom: raznim ljudstvom, raznim narodnostim. — To načelo dalje tirja, da so ljudje jedne narodnosti združeni tudi v jednom kraljestvu pod jednim vladarjem. Gledé Italijanov se je to

kakor da bi špiritisti stavljali svojo vero v popolno izključljivo nasprotje s krščanstvom. Špiritizem je celó, kakor trdé, popolnša oblika krščanstva, in kot tak obsega vsa bistvena načela Kristusove vere. Naravni razvoj je zahteval, da se je pred porodilo krščanstvo, iz tega že le dozorel je špiritizem. In po tem se krščanstvo prav za prav spopolni, kakor je Kristus dopolnil stari zakon.* In kakor je bil evangelij razširjen po čudežih, isto tako se ima zgoditi tudi s špiritizmom. Da, špiritisti so si dobro v svesti, da proti katoliški cerkvi se malo ali nič ne dá opravi brez čudeža. In tako se slednjič ves boj med nami in špiritisti suče o čudeži. In kake čudeže stavijo nam špiritisti nasproti?

*) Wieser, iz družbe Jezusove, v knjigi: „Der Spiritismus u. das Christenthum“ 1881, piše o tem tako-le: Zum Christenthum verhält sich der Spiritismus nach Kardees (eines der berühmtesten Spiritisten) Anschauung nicht gegensätzlich, sondern ergänzend; der Spiritismus soll das richtige Verständniss desselben vermitteln; die Sendung und die Werke Christi werden aus spiritistischen Principien erklärt; die Uebereinstimmung der spiritistischen Ethik mit der Moral des Evangeliums wird besonders hervorgehoben.

LISTEK.

Nekoliko misli z Lurdskega potovanja.

X.

19. avgusta 1886.

Predragi, premili prijatelj!

Nekaj prav veselega sem danes zvedel, dragi prijatelj. Sprehajaje se davi po gozdiči, ki onkraj lurdske jame tako prijazno vabi romarje v svojo senco, pride mi naproti fantič, ki je na prodaj ponujal novo izišlo številko lista „Journal de Lourdes“. Vzemši toraj eno številko, najdem koj na prvi strani objavljen vspeled romarskih procesij in cerkvenih slovesnosti za prihodnje dni. Oznanjen je prihod več romarskih vlakov iz prvih mest francoskih: iz Tuluze, Lijona itd., šest vlakov pride celó iz Pariza. A kar me največ zanima, pripeljati se ima okoli 1200 bolnikov v Lurdsko kopelj. Hvaljen bodi Bog! Večkrat sem si mislil: kaj ti pomaga vsa teorija o čudežih? Kako lahko je pač staviti si stavke, utre-

vati jih z razlogi! Kaj se ne dá teoretično dokazati? A drugo je vprašanje: kako je pa s teorijo v dejanji? Pokaži mi enkrat jeden sam čudež v resnici, da ga vidim z lastnimi očmi, da ga preiskujem. To me bo bolj prepričalo, kakor vsa še toliko učena teorija.

In res, predragi prijatelj, lahko mi verjameš, kako me je od nekaj mikalo, Lurd posebno zaradi tega obiskati. Kako srečen bom tedaj, ako mi Bog milost podeli, vsaj o enem čudežu očitno se prepričati, kako odločno, kako zmagosvestno bom zavračal nasprotnike katoliške resnice! In tukaj, da bi kaj takega ne pričakal! Ne, ne grem od tod, dokler mi ni želja izpolnjena!

Pričakujem toraj željno družega dné.

Danes pa hočem nadaljevati razmišljanje, ktero sem že zadnjič pričel. Med nasprotniki katoliškega čudeža sem navedel tudi špiritiste. In veš, koliko si obetajo od svojih čudežev? Njim ima služiti špiritistični čudež v isto svrho, kakor služi katoliški cerkvi njen čudež — v dokaz edino resnične, edino zveličavne vere špiritistične. Ne pa,

spolnilo: Italija je združena, zedinjena — Italia unita —; ona ne smé se več razdružiti, ne smé se več razdeliti.

Kaj naj porečemo na to? Res je sicer, žal Bog, da dandanašnji mnogo politikov — še več pa časnikarjev, ki niso politiki, — vse zadeve ljudstev presoja po načelu narodnosti. Ali pa je to načelo toliko imenitno, da bi se mu morala klanjati celó pravica? Papeži so si pridobili svetno samostojnost po pravem potu. Nobeden resnoben politik ne more tirjati, da naj se odpovedó svoji pravici le narodnosti na ljube. Le oni, ki ima narodnost za malika, mogel bi to tirjati. Dokler pa trezno misleči narodnosti še ne molimo, ne moremo nikdar pritrditi, da naj se papež z ozirom na narodnost odpové osemstoletni pravni posesti „cerkvene države“.

Vprašamo dalje: Ali ni Rim pod papeži ohranil vedno svojo narodnost? ni bil italijansk? „Nedvomno je“, tako piše Leon XIII. v slavljemem pismu z dné 15. junija, „da je ravno Rim z onimi pokrajinami, ki so bile pod papeževo vlado, ohranil najčistejši italijanski značaj in italijanske navade. In tudi dandanes bi to ne bilo drugače. Če tudi je namreč papeštvo vsled svojega vseobčnega poslanstva namenjeno vsem ljudstvom, je vendar po svojem sedežu posebna latorika italijanska.“ Saj je mogoče, tako pravimo mi, da ohrani kdo svojo narodnost, da je pa vendar tudi drugemu pravičen. Tega se lahko učimo ravno pri papeštvu: ostalo je — ker v Italiji — italijansko; vendar pa mu nihče ne more očitati, da bi ne bilo vsegdar pravično tudi drugim narodnostim.

Kar pa se tiče narodnostne državne jedinstvi, vprašamo: mar ni mogoče misliti si blagostanja v državi, ki nima v svojem varstvu vseh ljudij jedne narodnosti, ampak le nekov del? Zakaj bi to ne bilo mogoče? Temu pritrdi že lastna pamet, ki spozná, da se mora narodnost pravici klanjati. To nam priča tudi zgodovina vseh stoletij. Poglejmo za vzgled Nemčijo! Nemci so razdeljeni v več držav, in vendar si nihče ne upa trditi, da bi bili Nemci le tedaj srečni, če bi imeli vsi le jednega vladarja, če bi bili združeni le v jedni državi. Nasprotno! Muogi nemški politiki goré za močne posamne nemške države: Prusko, Bavarsko, Saksonsko itd. in vendar je Nemčija — slavna. Pa čemu iskati vzgleda izvan Italije? Če ne nasprotuje italijanski jedinstvi ljudovlada San Marino, zakaj naj bi tisti nasprotovala mala samostojna „cerkvena država“? Z vso pravico govoril je toraj papežev nuncij na Dunaji, msgr. Galimberti, dopisniku „W. Allg. Ztg.“ te-le besede: „Svetna oblast papeževa ne more staviti v nevarnost jedinstvi italijanske. Papež bil bi kot svetni vladar italijansk knez. Sicer pa bi mala papeževa državica brez vojaške moči ne mogla prav nič škodovati ostali Italiji; bila bi v svetnem oziru le nezatna moč nasproti mogočni Italiji. Pač pa bi bila cerkvena država za Italijo velike koristi v vsakem oziru. Vtrjena doma, za hrbtom zavarovana, kazala bi Italiji lahko na zunaj svojo moč. V Afriki, kakor v drugih deželah preko morja, vtrjevala bi svojo moč s celo armado katoliških misijonarjev. Pa tudi njeni zavezniki bi pridobili, če bi bila Italija močna; in zato bi si morali tudi oni prizadevati, da se zopet ustanovi svetna oblast papeževa.“

Papeževa svetna vrhovna oblast ne nasprotuje toraj narodnostnemu načelu. Pa če tudi bi mu na-

sprotovala, načelo to — če tudi lepo — ni tolike imenitnosti, da bi se mu morala klanjati pravica, potrjena po osemstoletni zgodovini.

b) Dalje se ugovarja: Italija Rima ne more dati nazaj papežu, ker bi bilo to združeno s prevelikimi gospodarskimi in denarnimi težavami.

Na to odgovorimo: Ko se je sedež kraljestva prestavil iz Turina v Florencijo in pozneje iz Florencije v Rim, spremenile so se bile močno tudi gospodarske in denarne razmere v kraljestvu. Pa takrat so se težave premagale. Zakaj bi se tudi sedaj ne? Skrbeti pa, da ne bode vsled tega narodno gospodarstvo prevelike škode trpelo, dolžnost je v prvi vrsti onih, ki so proti vsi pravici prestavili sedež kraljestva v Rim; ne toliko papeža, ki se je temu vsegdar upiral. Gotovo pa je, da bode papež od svoje strani tudi v tem oziru potrebno oskrbel, da ne bode Italija vsled tega prevelike škode trpela.

Kar se Rima samega tiče, ni se bati, da bi denarno propadel, če mu dá slovó kraljeva italijanska vlada. Prav gotovo imela je Florencija večjo škodo, ko je nehala biti prestolno mesto, kakor bi jo imel Rim, če ga zapusti kraljevi dvor italijanski s svojo vlado. Katoličani vseh dežel — tudi bogati — bi namreč pogostejše zahajali v Rim k prostemu, samostojnemu papežu, kakor sedaj, ter puščali tam mnogo denarja.

Sploh pa pri takem in enakem premišljevanji ne smemo pozabiti, da imenitnejše duhovne do-brote, ki izvirajo očividno iz papeževe svetne samostojnosti, ne dajo se nikdar nadomestiti s časnimi koristmi.

Popisani in enaki ugovori proti spravi toraj malo veljajo. Če bi bilo pri italijanski vladi le kolikaj dobre volje, papežu storjeno krivico popraviti, bi se tudi vse težave — nepremagljive niso — kmalu poravnale. Leon XIII. je mož zato, ki bi s svojo modrostjo in svojo ljubeznijo do italijanskega noroda — pogosto jo Leon XIII. povdarja — znal in hotel vravnati, da bi sprava ne bila pretežka, ne žaljiva za kralja in njegovo vlado, gotovo pa koristna Italiji ter vsemu katoliškemu vsetu.

—r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 25. avgusta.

Notranje dežele.

Tabori zoper naredbo naučnega ministra Gautscha vršé se na *Češkem* in *Moravskem* drug za drugim. Uradi so pri tem jako strogi. Vsakemu odločnemu postopanju govornikov odgovarjajo s tem, da razpusté shode. Taka osoda zadela je shod pri Mukařovu, kojega se je vdeležilo 5000 ljudi. „Presse“ svetuje prav očetovsko Staro-čehom, naj pretrgajo vsako zvezo z Mlado-čehi, ako hočejo, da jih bo resno svet smatral za politično stranko. Pri tem pa list prav prostosrčno priznava, da imajo Čehi dovolj vzroka, ako so vsled naučnega ministra naredbe in radi razpuščenih shodov razburjeni. „Politik“ odgovarja jej prav oistro v svoji številki od 24. t. m. Svetuje jej, naj na korist naučnemu ministru samemu ne proslavlja preveč njegovih zaslug. Veliko narodno stranko zastopa češki narod, in to stranko morajo resno smatrati avstrijski državniki. Politiki se morajo vedno ozirati na pogoje, pod katerimi je osiguran obstanek avstrijske države.

je neki „špirit“, ki se je morda že večkrat večil, da bi po ljudeh kot po svojih medijih čudeže delal.

Kar se tiče zgodovinske verjetnosti špiritizma in njegovih „čudežev“, je vse to po najzanesljivejših virih dokazano in spričano od množ, ki so že sami take reči vganjali. Tudi katoliška cerkev jih v svojih določbah pripoznavala kot resnične; njej pritrujejo skoraj vsi katoliški učenjaki. Sicer je pa špiritizem že razširjen po vsi Evropi in posebno cvete v severni Ameriki, kjer se je tudi pred nekimi desetletji porodil. Vseh špiritistov, kakor nekteri trdê, znalo bi biti okoli 10 milijonov. Imajo tudi svoje slovstvo. Že leta 1880. našteva Wieser 32 špiritističnih časnikov, vredovanih v raznih jezikih. Zdi se, da se špiritistično kraljestvo od dné do dné širi.

(Konec prih.)

Gališki deželni odbor namerava vpeljati postav, po kateri bi bil vsak posestnik poslopij primoran zavarovati jih pri kaki banki, ki je opravičena v Avstro-Ogerskem, in sicer v onem znesku, ki je primeren istiniti vrednosti predmeta. Izvzeta so od te dolžnosti le ona poslopja, ki so last države, železnic, ki so prazna ali pa, ki so se le začasno zgradila. Deželni odbor nameraval je začetkoma ustanoviti deželno zavarovalnico.

Ogerska kulturna društva imajo v eno mer po celi deželi svoje seje. Namen jim je, kakor znano, razširjevati edino zveličavno madjarščino. Prvo besedo pri teh sejah ima — kozarec. Dosegla niso društva do danes nič družega, kakor da so zapravila mnogo denarja. Pač je smešno misliti, da bodo razven krajevnih imen pomadjarili tudi le enega vaščanskega pastirčka. Listi seveda jim prepelajo visoko slavo, kojo so si pa po mnenji treznih ljudi priborili le pri trkanji s polnimi čašami. — Protivladni listi smatrajo ustanovitev skupnega častnega znamenja (mesto svetinje za vedo in umetnost) ter način, kako se podeljuje, nasprotno ustavi. Ogersko vlado obdolžujejo sokrivde, ker je v to privolila. — Pod naslovom „madjarska obrt — naš konkurent na iztoku“ pišejo „N. Listy“, da so Madjari v dvajsetih letih svoje samostalnosti tako daleč pritirali državno gospodarstvo, da narekujejo pravila, po katerih se mora ravnati gospodarstvo cele države. Dokaz temu je poslednja avstro-ogerska nagodba. Madjari so povzročili z Rumunijo carinski boj, ki škoduje državi. Madjari so krivi, da sladkorno vpražanje ni še rešeno. Madjari s svojimi pridelki in izdelki ne morejo tekmovali na balkanskih tržiščih, ali poskusiti hočejo s svojo industrijo v Turčiji, Grški in Egiptu. Sedaj se pripravljajo na izlet in mislijo obiskati Aleksandrijo, Kajiro, Jafu, Carigrad in Pirej. Ladija bo plavajoč brod ogerskih izvoznih pridelkov. Vsi konzuli so dobili od ministerstva povelje, da podpirajo in priporočajo ogerske trgovce. Kako Madjari postopajo proti Cislitvaniji, je najlepši dokaz, ker je bil kaznovan nek podjetnik, ki je naročil več železniških tračnic tostran Litave.

Vnanje države.

Srbski kralj je 22. avgusta praznoval svoj rojstni dan. „Nova Ustavnost“ je poveljevala ta dan navdušenim člankom in naštevala zasluge dinastije Obrenovičev za neodvisnost in blagor mlade kneževine.

Koburžan, *bolgarski* knez, došel je na konec svojega potovanja, v Sofijo. Ljudstvo ga je na tej poti navdušeno pozdravljalo, topovi so pokali, zastave vihrale, in razven nezgode v Ruščuku, kjer je hotela zarota spustiti v zrak shrambo za smodnik, vršil se je ves sprejem tako gladko, da bi na prvi pogled v resnici mislil človek, da je to vse res in tako, kakor se nam poroča iz Bolgarije. Da to ni vse res, učé nas razni listi vseh evropskih držav. Koburžanu ne bodo delale zaprek samo velesile, preté mu že sedaj nevarnosti od vseh strani v Bolgariji sami. Ako so, kakor smo zadnjič sporočili, eno skrivno zvezo zasledili in ako to tudi popolnoma zatró, trdimo smelo, da se bodo na drugih krajih ustanovile enake zveze z istimi nameni, in Bog sam vé, kak da bo konec bolgarskega pustolovca, ako ne bodo velesile brzo in odločno postopale v tej zadevi. — Po nazdravu županovem v Sofiji odgovoril je princ sledeče: „Navdušeni sprejem gine me do solz in srečen sem, da bivam v vaši sredini. Vsled vašega poziva smatral sem za svojo dolžnost, da grem v to deželo ter končam neznosne razmere, ki tlačijo Bolgarijo že celo leto. Sprejem dokazuje mi, da sem prav tako storil. Upam, da se nam bo posrečilo s spravljujostjo, spoštovanjem postav in izvrševanjem mednarodnih dolžnosti, posebno pa z dobrovoljnostjo Turčije in poštenostjo vašo proti njej, priversti Bolgarijo na pravilno pot ter jej dati mir in blagostanje. Zahvaljujem se vam še enkrat za sprejem. Živela Bolgarija!“ Dopoldne istega dné predstavili so se knezu bolgarski častniki. Nagovoril jih je francoski ter jim priporočal red in složnost. Dejal jim je, da je popolno sporazumljenje med knezom in vojništvom najbolja varnost bodočnosti dežele. — Tončev sprejel je nalog, da sestavi novo ministerstvo, in upajo, da se mu bo to posrečilo. Veliko nezadovoljnost med častniki vzbudil je govor metropolita Klementa gledé sprijaznjenja z Rusijo. — Dopis „Pol. Corr.“ iz Carigrada potrjuje, da je Rusija s posredovanjem Šakira paše priporočila Turčiji skupno zasedenje Bolgarije in Vzhodne Rumelije. Ruski vojaki naj bi zasedli prvo, turški drugo deželo. Po končanem zasedenju naj bi šel turški odposlanec v Sofijo, da ustanovi novo vlado ter privede državnopravne razmere kneževine na temelj, kateri je postavil Berolinski dogovor. Turčija protivi se tem predlogom najodločneje, vendar pa se nadaljujejo obravnave v tem oziru. Veliki vezir noče ničesa o tem vedeti, dokler ne odgovorijo vse države na drugo poslano jim okrožnico.

„Moskovskija Vjedomosti“, glasilo ranjcega Katkova, objavljajo jako čudno novico gledé angleškega otoka Helgolanda. List poroča, da je ravnatelj *nemškega* kancelarja Bismarcka pisarne, dr. pl. Rottenburg, prinesel iz Anglije v Berlin dovoljenje lorda Salisbury-ja, na podlagi kterega bi se lahko pričela pogajanja o nevtralnosti napominanega otoka. Poročevalec „Mosk. Vjed.“ méní, da Anglija ne potrebuje otoka, ki je pa velike važnosti za Nemčijo. Ta vést je zelo neverjetna. Da se bo Nemčija po-

V prvo vrsto spadajo tako zvani intelektualni ali umstveni učinki, t. j. taki, katerih ne more nikdo provzročiti nego razumno bitje. Med takimi se nahajajo odgovori na postavljena vprašanja, razodenje skrivnih reči in raznih verskih nauk. V drugo vrsto spadajo fizični učinki: mize in druga pohišna oprava leti v zrak, da, celó take reči spred navzočih popolnoma izginejo itd. Omeniti nam je tudi materializacija ali vtelesba duhov, t. j. prikazanje posameznih udov ali pa tudi celega telesa človeškega.

Navadno se špiritisti za učinjevanje takih in enakih prikazni poslužujejo tako zvanih „medijev“ ali „srednikov“, t. j. oseb, po katerih se ona skrivna moč javlja in čudežno deluje.

Komu pa pripisujejo špiritisti svoje čudeže? Nekim duhovom, špiritom, od katerih je dobil tudi špiritizem svoje ime; večina špiritistov trdi, da so ti duhovi duše umrlih ranjkah. Vsi čudeži, o katerih nam pripoveduje zgodovina in katerih resničnost špiritisti nikakor ne tajé, zgodili so se le po teh duhovih, da celó sam Jezus Kristus bil je, kakor trdê, velik špiritist, alikakor hoté drugi vedeti, bil

gajala za Helgoland, to je gotovo; da je pa Anglija pripravljena vstreti tej želji Bismarckovi, ta trditve nima nikakoršne podlage. — V „Post“ čitamo razpravo vojaškega dopisnika o danskem načrtu gledé vtrjenja mesta Kodanj. Po njegovi sodbi je ta brez vse važnosti. Predno bi dansko vojaštvo zadostno zasedlo to novo trdnjavo, bila bi že v rokah slučajnega sovražnika. Ko bi Danci še tako hitro postopali, ne mogel bi Kodanj ustavljati se dolgo sovražnemu navalu. Tako vojak-strokovnjak, ki priznava poleg tega, da bi bil Kodanj jako ugodna zaslomba v slučaju, ko bi se zaprla pruska vshodna pristanišča, akoravno nima Kodanjska luka posebno varnega vhoda in ni toliko prostorna, da bi se mogle v njej popravljati velike oklopnice.

Francoski listi se mnogo bavijo s zvezo *Francije in Rusije*. Prvo besedo v tem oziru sprožil je „Nord“, hvaleč sedaujo francosko vladu, potem so pa tudi „Mosk. Vjedomosti“ s svojim člankom o Katkovu vzbudili to politično vprašanje. Zanimiv je dopis v „Gaulois“, ki ga je pisal „odličan Rus“. Po tem članku ni tako gotova zveza med Rusijo in Francijo, kakor to mislijo Francozje. Rusi so pred vsem Rusi, in isto tako ljubi car pred vsem Rusijo, prešinjen čustvom svojih dolžnosti nasproti svojemu cesarstvu, svoji obitelji in pravoslavni cerkvi. Rusija ne bo pričlenjala vojske z Nemčijo, isto tako tudi ne Nemčija z Rusijo, ker bi bila taka vojska brezkončna. Ker je v Evropi Nemčija in v Aziji Kitaj med Rusijo in Francijo, ter si toraj državi kot sosedinji ne morete nasprotovati, so vsi pogoji prijateljstva med njima. Francija naj le pazi na to, da bo silna, in bo Rusija imela močnega zaveznika, potem še le je zveza gotova.

Francoski vojni minister izdal je izjavo, iz koje se razvidi, da ima letos pristopiti v vojno 138.446 novincev; novince konjištva poklicali so že za mesec oktober. Vse za vojno nesposobne častnike razpustili bodo takoj. — Dérouté napil je v Novgorodu, kakor listi še le zdaj pišejo, tudi sledeče: „Rusija in Francija sta od nekdaj že ženin in nevesta. Mogoče, da sta tudi že skrivaj oklicana — tega ne moremo vedeti. Gotovo pa je eno: posledica te ljubezni more biti le ena — zmaga!“ O teh in enacih izjavah Dérouté-jevih pišejo „St. Pet. Vjed.“ tako, da mnogim Parižanom ni všeč. Imenujejo ga „trgovskega potovalca, ki ponuja ljudem osveto“, in „kramarja z rodoljubjem“. Iz vsega tega članka kaže se nekako pomilovanje in bičanje, ki se najbolj označuje v zadnjih besedah: „Poslušajmo, strmimo — in dvojimo!“

Italijanski minister Crispi je lansko leto, ko ni še sedel na ministerskem stolu, za časa kolere v Palermu poslal od tū telegram sv. očetu, naj opomni duhovščino, da bolje izpolnuje svoje dolžnosti. Časniki in narod so zatrjevali, da je Crispijev telegram le črno obrekovanje. Letos se v onih krajih zopet razširja kolera. Narod je nevoljen, ker politični uradniki zapuščajo svoja mesta, boječ se kolere. Tudi zdravniki ne opravljajo svojih dolžnosti. Javno mnenje in vsa poročila ministerstvu hvalijo duhovščino, ki vestno izpolnjuje svoje dolžnosti in v mnogih krajih nadomestuje zdravnike. Kaj pač sedaj poreče Crispi o delavnosti duhovnikov? — Znani Bonghi pisal je te dni svojemu znancu v Istri pismo, v katerem se mu zahvali za nabrane darove. To pismo pa potrjuje, da irredentisti v Italiji še vedno preže po Trstu in Istri. Bonghi piše: Prejel sem 425 lir, ktere ste nabrali v Poreči in Bulji. Izročil sem jih ministerstvu. Ta dar nam je porok, da vaše prebivalstvo deli z nami žalost in veselje. To nas navdaja z zaupanjem, da pride dan — in ta ni več daleč — ko bodo modre vlade združile v eno državo vse one, ktere že sedaj veže ljubezen. — Upamo in trdimo, da so Bonghijeve želje prazne sanje. — Mnogo italijanskih senatorjev je izrazilo željo, da se preosnovi senat. Minister Saracco je rekel pri neki priliki: Senat, kakor je sedaj, ne stori družega, kakor da potrdi sklepe v zbornici poslancev. Teh misli so tudi mnogi senatorji. Temu je krivo le to, ker vlada imenuje senatorjem vpo-kojene uradnike, ki se ne vdeležujejo posvetovanj. Vlada naj toraj imenuje take možé, ki bodo tudi delovali kot senatorji in s svojim vplivom povzdignili čast senata. — Nekteri senatorji pa trdijo, da bo senat dobil večjo veljavo, ako se vpeljejo volitve v senat. Tudi minister Crispi je teh misli, da se nekteri člani senata morajo voliti. Senatorji pa morajo sami staviti dotični predlog.

Kakor poroča „Pol. Corr.“, skržila se bo jako zdatno *turška* vojna v Tesaliji in Makedoniji. Od 80.000 možta, ki je bilo vsled bolgarskih razmer pred dvema letoma združeno v navedenih deželah, razpustilo in odposlalo se bo 52.000 mož. Od teh odpotovalo je že 14.000 mož v Sirijo, Karput in Adano.

Proklamacija proti *irski* narodni ligi slóve: Ker smo prepričani, da irska narodna liga pospešuje po deželi zločine in strah ter ovira delovanje državnih oblasti, imenujemo na predlog tajnega sveta in po 6. odstavku irske kazenske postave to zvezo državi nevarno. — Narodna liga še ni zatrta, pač pa ima irski podkralj pravico, o priliki zatreti zvezo.

Izvirni dopisi.

S Pivke, 23. avgusta. (Spomin na Čehe v Postojnski jami; vojska in raznotero.) Bratje Čehi, bivši naši gostje, so že večinoma doma, a vedno še naša srca gorkeje in hitreje bijejo, spominjajoč se veselih ur, ko smo v bratovski ljubezni skupaj se radovali in navduševali za stanovito gorečnost in delovanje za skupno vero, dom in narodnost. Postojina jih je pozdravljala in sprejela s slovesnostjo, ki se malokdaj vidi, ter jim je kazala svojo jamo v krasni razsvitlavi, notranjski pevci pa so peli izbornu. A kakor že poprej pri slovesnih pohodih jame, n. pr. o cesarskih dneh, pogrešali smo vzlasti zdaj nekaj: pevci nam niso zapeli in tudi ne mogli zapeti nobene o slavni prelepi jami. Nadjamo se, da bo divna krasota Postojinske jame vendar tudi navdušila ktereга naših nadarjenih pevcev, da zapoje lepo pesem o čudih božje vsegamogočnosti, ki se tukaj vidijo, in da vneta pesem najde izbornega domačega skladatelja, ki ji preskrbi dostojen napev.

Vojsko bomo imeli tukaj kakih 14 dni, in po malem se je že pričela, kajti sliši se par dni pok, toda brez stoka in joka. V petek so jela prihajati prva kardela vojaška in to topničarska. V soboto je prišel v Slavino polk 61. iz Trsta. Ko polkovnik sliši, da se v nedeljo obhaja cesarsko opravilo, pošlje vojaško godbo v cerkev, da povikša slovesnost. V Št. Peter in okolico je prišel v nedeljo 62. polk iz Gorice, in zdaj prihajajo tudi v Postojino in pod Nanos vojaški oddelki od vseh vetrov. Jutri se pripelje po železnici do Prestranka 3000 mož domobrancev, ki se bodo nastanili v šotorih, ktere so jim postavili 132 vstric Slavine na Pristavah. Potem pa se bo bliskalo in gromelo po Pivki vsako dopoldne, da se bo vse treslo.

Zabave se ne bo manjkalo tistim, kteri bodo utegnili pogledovat hoditi za vajami, krčmarjem, trgovcem in prodajalcem bo tudi kak novič v žep padel. A kmetje žalostno pogledujejo za vojsko, ki jim doma zastavi šupe in skednje, da ne morejo mlatiti, in po polji in po senožetih veliko pohodi in potepta. Pravijo sicer, da se škoda poplača, a to poplaševanje je tako vravnano, da kmetu ni skoraj mogoče kaj dobiti. Kajti vsak dan sproti se mora poškodovani oglasiti pri stotniku, ktereга stotnija je kaj pohodila ali povozila. Ker imamo tukaj posestva tako razdeljena, da ima vsak kmet po 20, 30 do 60 kosov ali prav za prav koščkov, mu ni mogoče povsod stati in gledati, kaj se poškoduje, in oddelek, ki je škodo napravil, gre morda tri ure daleč na svoje stanovanje. Kako bo bore kmet šel za vsemi kardeli, kteri so mu po posameznih kosih pogazili?! Večkrat so se že tukajšnji gospodarji pogovarjali, da bodo prosili svoja poslance, naj predlagata postavu, da bi se ob koncu vojaških vaj škoda cenila od kosa do kosa kakor po toči, ker tako bi poškodovani vendar kaj prejeli. Vojaški poveljniki so tū in tam tudi neznano varčeni. Slišimo praviti, da stoji v Slavini težka baterija, seveda s strelivom vred, sredi vasi tik slamnate strehe na borjaču, kjer so v šupi tudi drva, slama in seno za vojaške potrebe; in sicer zato, ker zastoj nihče noče dati prostora na polji za baterijo, poveljnik pa nič plačati ne mara. Bog varuj nesreče! Kdo bo plačeval, ako se prigodi kaka nezgoda?

Imeli smo tudi tukaj hudo sušo in še le pretečeno nedeljo je dež zdatno namočil. Vodnjaki po vaseh so se bili posušili in studenci opešali. Vodo so morali v marsikterih vaseh od daleč voziti; hvala Bogu, da imamo v Repljah za Pivškim Gradcem studenec, ki se nikdar ne posuši. Skalnat kotliček je, kakor dobra golida velik, v kterem vedno enako stoji voda, če se je tudi tisoč voz na dan natoči in odpelje.

Ako nam vojska prinese kaj zanimivih dogodkov, Vam utegnemo še poročati o njej. *)

Iz Ribnice na Dolenjskem, 23. avgusta. Po šestletnem službovanji v našem trgu in v fari poslovil se je danes od nas častiti gosp. Ant. Moré, tukajšnji kepelan, ter je odšel na svoje novo službeno mesto v Loški potok kot administrator. Bil je ves čas svojega tukajšnjega bivanja zaradi izvrstnih lastnosti kot vzoren duhovnik obče priljubljen in spoštovan pri olikanih, kakor tudi pri priprostem prebivalstvu; novica, da nas zapusti, segla je vsakemu globoko v srce. Zato mu pa v njegovem novem službovanji prav iz dna srca želimo, da bi

mu ljudstvo ravno tako naklonjeno in vdano postalo, kakor pri nas, ter da bi se tam ravno tako prijetno vdomačil, kakor tukaj. Loškipoččanom pa častitamo, da so dobili tako izvrstnega duhovnega pastirja!

Iz Trsta, 23. avgusta. Te dni imeli smo priliko ogledati si v „Slovanski čitalnici“ spominsko ploščo pokojnega rodoljuba Ivana Dolinarja, ki se ima 28. avgusta slovesno vzdati v rojstno hišo njegovo. Pozneje bila je prenešana in razpostavljena v prostorih podporno-bralnega društva in naposled tudi v sobani delavskega podpornega društva, da je imel takó vsak priliko, ogledati si v resnici krasno in lično delo. Na snežno-beli iz kararskega marmorja vsekani plošči, obrobljeni z bronastim umetno izdelanim okvirjem, (ktereга je v načrtu izdelal gosp. inženir Živic) vdolbljene so s zlatimi črkami besede: „Tukaj se je rodil Ivan Dolinar, narodni boritelj, 26. avgusta 1840. l. Umril v Trstu 6. junija 1886. l. Postavili rodoljubi.“ Iz tega je razvidno, kako hvaležni narod ljubi in spoštuje pokojnega Dolinarja, kojemu ni pripravil samo slovesnega pogreba, postavil mu je tudi pred kratkim lep nagroben spomenik in zdaj spominsko ploščo v rojstni hiši. Za to misel zanimal se je poleg razumnštva sosebno priprosti narod. Ivana Dolinarja poznal je vsak kmet po okolici in daleč po jadranskih obalah, kjer se je prav po domače z narodom razgovarjal, vzbujal ga, navduševal za narodne pravice in mu dobre svete dajal. S kratka, Dolinarja je narod umel, in njegovo rodoljubje bilo je nesebično, čisto ko zlato. Vse svoje moči in premoženje žrtvoval je v korist narodu. Skoraj ni imel časa jesti; večkrat mi je rekel, ko sem ga opozoril, naj si privošči kaj počitka, ves navdušen: „Moramo delati za narod“. Zeló krivično bilo bi toraj, odrekati in prezirati zasluge možu, ki je tako rekoč ledino oral tukaj in vse svoje življenje posvetil le v blagor narodu. V istini tū veljá rek: „Vox populi, vox Dei“ — narod je govoril. Toraj so jako neumestne, skoraj da smešne trditve, češ, da se pred desetimi leti ničesa ni delalo in storilo za narod. Kdo da je prvoboritelj na Primorskem, ne bo odločeval kak dopisnik, ampak to ima odločiti narod sam, ki sodi pravično in nesebično. Toraj vsakemu svoje.

Slovesnosti 28. avgusta v Škofji Loki vdeležila se bodo, kakor se čuje, tukajšnja narodna društva po svojih zastopnikih, kterim večinoma bil je on ustanovnik. To je čisto cpravičeno, ker pokojni Iv. Dolinar je veliko pripomogel k temu, kar so si Slovenci na Primorskem v teku dvajsetih let v narodnem oziru priborili.

Pričakujemo, da se bodo te slovesnosti vdeležili tudi rodoljubi s Kranjskega v mnogem številu.

Gradec, 21. avgusta. (Nova cerkev Jezusovega Srca.) Dodelano še ni to veličastno in impozantno poslopje in menda tudi še ne bo tako kmalu, ali lahko se reče, da je že pod streho, kajti v soboto dne 20. t. m. postavili so križ na zvonik z veliko cerkveno slovesnostjo. Vdeležili so se je vsi najvišji cerkveni, državni, mestni, občinski in vojaški dostojanstveniki, kot: Mil. g. knezoškof dr. Zwerger z obilno asistenco, c. k. dvorni svetnik grof Chorinsky; ekscelexca FZM. baron Kuhn z pribočniki; zastopnik deželnega odbora gosp. vitez Schreiner; župan g. dr. Portugall in več drugih. Predno se je križ na zvonik potegnil, prebral je prelat g. dr. Hebenstreit stavbinsko listino, sestavljeno v latinščini in ozirajočo se na zidanje cerkve Jezusovega srca, na osebe, ki so pri tem aktivno in pasivno vdeležene in na današnju slavnost. Listina se je shranila v jabolku, na kterem stoji križ. Nato so pričeli križ vleči na zvonik, kar je trajalo 18 minut. Postavil in pritrdil ga je tesarski polir, na kar si je vrh 109 metrov visokega zvonika natočil kozarec vina in s krepkim, daleč segajočim glasom napil sv. očetu, presvitlemu cesarju, knezoškofu dr. Zwergerju kot gospodarju - stavitelju, arhitektu Hauberrisserju in vsem drugim, ki so se zidanja vdeležili z denarno podporo ali na drug dobrodelen način. Ko vino izpije, vrže kozarec doli — ki se ni razbil, kar je dobro znamenje, kakor pravijo.

Zvonik je, kakor sem že rekel, 109 metrov visok in neki za Dunajskim stolpom sv. Štefana najvišji zvonik v naši državi. Stolp sv. Štefana meri namreč 136 metrov. — Križ vrh zvonika meri 5 metrov na višavo in 2½ na širjavo ter je iz kovanega železa.

Nova cerkev bo prava krasota „novega Graškega mesta“, ktero se nepopisljivo hitro ob levem bregu Mure proti Ruckerlu (gora) v prekrasnih palačah

*) Prosimo. Vredn.

dviguje. Kdor zida, postavi si palačo. Okoli in okoli cerkve Jezusovega srca ne vidiš skoraj drugega, kakor palače ali pa lepe „vile“ v sredi zelenih vrtov. Delo so pričeli dne 23. marca 1881, tedaj začeli so namreč kopati temelj, kamor so dne 24. junija t. l. temeljni ali vogelni kamen položili. Načrte je izdelal arhitekt Hauberrisser, zidanje po načrtih je pa strogo nadzoroval arhitekt Mikovics; stavbarstva voditelj je bil pa stavbarski mojster Wolf. Temeljni načrt cerkve je jedna velikanska ladija z mnogoogelno jednostavno zaključbo kora. Ob vsaki strani po dolgem ima po pet kapelic. Znamenita je ta stavba zaradi tega, ker obsega dve cerkvi eno vrh druge. To pa prihaja od tod, ker se je cerkev zidala nekako v nižavo — mestno starešinstvo izpeljalo je namreč mimo prostora, odmenjenega za zgradbo, nove ceste, ki so bile višje položene, nego odločeni svet — kar je Hauberrisser porabil, da je izumil načrt, ki je, rekel bi „unicum“ v cerkvenem stavbarstvu. Cerkev je znotraj dolga 62-71 metrov, toraj v Gradci največja; njena notranja širina v ladiji znaša 12-98 metrov, korna širjava pa 10-60 metrov. Kapelice merijo po 4-2 metre na širjavo. Visokost notranje ladije znaša 24-50 metrov, kora 22-50 metrov, kapelic pa 11 metrov. Vsled tega imajo kapelice in ladija lastna okna, vsled česar bo vsa cerkev prav svitla. Okna v kapelicah merijo po 5 metrov na višavo, ona v ladiji pa po 6 metrov. Prva so predeljena na dva dela, poslednja pa na tri. Kor ali presbiterij Vam je silno veličasten in ima šest po 15 metrov visokih v dva dela predeljenih oken. Mali zvonik meri 48 metrov, veliki pa, kakor že omenjeno, 109-60 metrov. Do strehe mu je višava 68 metrov.

Veličastna hiša božja na Štajarskem nima primere, tako je krasna. Veljala je do sedaj v okroglem številu 400.000 goldinarjev, ki so se nabrali iz samih milodarov.

Domače novice.

(Cesarjevič Rudolf in cesaričinja Štefanija) obiščeta meseca oktobra mesto Gradec. Kakor se nam sporoča od tam, delajo se za velika gosta velike priprave.

(G. dež. predsednik baron Winkler) vrnil se je včeraj z Dunaja v Ljubljano.

(O Kranjski gimnaziji) poročajo „Novice“, da so vsled sklepa volilnega shoda v Kranji državni poslanci grof Hohenwart, knez Windischgrätz in dr. Poklukar pri vladi storili potrebne korake, da se ne razpusti gimnazija. Poslanec mestne skupine Kranjske, g. dr. Poklukar, bil je minuli teden zaradi tega osebno na Dunaji. — Odločilen korak pa je storil mestni zastop Kranjskega mesta, ker je sklenil dne 12. t. m. „za šolsko leto 1887/88 prvi gimnazijski razred ustanoviti na lastne stroške“. — Ako toraj naučnega ministra ne bodo prepričali drugi dokazi, da je potrebna Kranjska gimnazija, dokazali bodo meščani sami z lastnimi stroški, da ima ta nižja gimnazija več učencev, kakor marsiktera druga z nemškim učnim jezikom. Upamo, da tudi v prihodnjem šolskem letu ostane Kranjska gimnazija, ker jo mesto hoče vzdrževati na lastne stroške. Do drugega leta pa bodo naši poslanci gotovo govorili na merodajnem mestu potrebno besedo.

(Stritarjevih zbranih spisov) izšel je ravnokar deseti snopič.

(Šeststo brambovcev) odpeljalo se je včeraj 24. avgusta iz Celja v Postojno na velike vojaške vaje ob polušestih jutraj.

(Občinski zastop v Mokronogu) imenoval je v svoji seji dne 14. avgusta t. l. častnim občanom g. Alojzija Ratolisko vsled njegovih zaslug za poštno zvezo „Sevnica-Mokronog“.

(Cerkniško jezero) že več let ni toliko odteklo, kakor letos začetkom tega meseca. Ribiči so s prostimi rokami in mrežami nalovili nad 700 centov linjakov in ščuk nenavadne velikosti.

(Načelnik generalnega štaba) FML. bar. Beck pripeljal se je 25. t. m. v Ptuj.

(Vrtnarska razstava) bo v Gradci v drugi polovici meseca oktobra. Razstavo priredi c. kr. vrtnarska družba štajarska, ki je pod pokroviteljstvom prestolonaslednice Štefanije. Počastila jo bo s svojim pohodom cesaričinja sama.

(Slovenska posojilnica v Trstu.) V nedeljo, 21. t. m. je imel osnovalni odbor za Tržaško posojilnico sejo v prostorih del. pod. društva pod predsedništvom državnega poslanca g. Nabergoja. Predložena pravila so bila soglasno potrjena. V odbor so izvoljeni gg.: Mat. Živic, dr. S. Pertot, J. Vatovec, Drag. Schmidt, Fr. Žitko, J. Prhavec in Št. Prele. Pravila bodo takoj predložili trgovinski zbornici, da jih potrdi.

(Delavsko podporno društvo v Trstu) postavilo si je v spomin božje poti na sv. Goro dne 8. maja t. l. lepo mramornato ploščo. Plošča je vzdana med glavnimi stopnicami in ima s pozlačenimi črkami napis: „Delavsko podporno društvo v Trstu, spomin na dan 8. maja 1887.“

(Tržaški kujalci) pri Lloyd prišli so zopet delo. Dne 24. t. m. oglasilo se jih je 160, da hočejo pod dosedanjimi pogoji delati.

(Papirnica) na Reki, lastnina Smith-Meynierjeva je te dni pogorela. Požar je uničil založišči papirja in cunj in lopo za stroje.

(Iz Zagreba, 24. avgusta.) Gosp. kapetan Turkalj, izvoljeni poslanec za Slunjski okraj, bil je v nedeljo odpeljan v zapor Zagrebske sodnije. Po postavi o „imuniteti“ deželnih poslancev bi se poslanec ne smel odvesti v zapor, ako ga niso zasačili „in flagranti“, kar se sedaj ni zgodilo.

Razne reči.

— Menelik, kralj Šoanski, je poslal posebnega poslanca z lastnoročnim pismom in raznimi dragocenostmi k sv. očetu povodom bodoče petdesetletnice. Kralj Menelik je sicer koptišk razkolnik, kljubu temu pa vendar silno spoštuje sv. očeta, ki mu je leta 1879. podaril zlato krono, katero Menelik le ob velikih slovesnostih nosi. Tudi katoliške misijonarje zdatno podpira in jim pomaga, kjer more.

— Kraljeva uljudnost. Ko je bil Friderik Viljem IV., kralj pruski, leta 1842 na potovanji, nagovoril ga je vodja necega odposlanstva s sledečimi pretiranimi besedami: „Vaše Veličanstvo pozdravljajo tisoči in zopet tisoči in zopet tisočkrat tisoči!“ — „Že dobro“, pretrga mu kralj besedo veselo nasmijaje se, „zahvaljujem se Vam iskreno ter Vas prosim, da mi vsacega od teh posebej v mojem imenu pozdravite!“

— Novo lice Evrope. V Berolinu je izšla knjižica v ruskem jeziku. Pisatelj priporoča novo delitev Evrope, da se ohrani mir. Rusija naj dobi Gdansk, Torun, Kraljevec, Galicijo, Bukovino in Moldavijo; Nemčija Češko, Gorenjo Avstrijo, nemški del Tirolskega, Svico in Holandijo; Francija dobi Belgijo; Šlesvik se zopet združi z Danijo; Italija dobi laški del Tirolskega in kanton Tesin; Avstrija dobi ves Balkan: Valahijo, Bolgarijo, Srbijo, Grško, Albanijo, Črnogoro in Carigrad. Ruski listi odločno pišejo proti temu načrtu, po katerem naj bi Nemčija dobila Češko, Avstrija pa ves Balkan.

Telegrami.

Dunaj, 25. avgusta. „Journal de St. Pet.“ povdarja, da ne bi zadostovalo, ko bi države odpoklicale svoje zastopnike. Ob enem morale bi zadostiti žaljenemu mejnarodnemu pravu. Isti list svetuje Koburžanu, naj hitro zapusti Bolgarijo ter tako pokaže pravo vdanost deželi.

Sofija, 24. avgusta. Ministerska konferenca pod predsedstvom kneževim trajala je do 1. ure po noči. Predmet posvetovanju je bilo tudi sporočilo sultanovo, da mora knez po Berolinski pogodbi zapustiti deželo. Sporočilo nima podpisa. Ministerski svet je sklenil, da se ne bodo ozirali na sporočilo.

Rim, 24. avgusta. Papež je naznanil kardinalom, da želi mnogo vasi v Macedoniji vrniti se v katoliško cerkev in prosijo katoliških duhovnikov.

Carigrad, 24. avgusta. Rusija je odgovorila na turško okrožnico in nasvetovala, naj Turčija hitro odpošlje komisarja, Rusija pa generala v Sofijo, da se razpišejo nove volitve v sobranje. Ruski nasvet podpirate Francija in Nemčija, druge države so svetovale Turčiji, naj nadaljuje svojo dosedanje politiko. Veliki vezir je naznanil Vulkoviću, da sultan ne more vstreti želji princa Koburškega ter ga vsprejeti v Carigradu.

Ostende, 24. avgusta. Tukajšnji ribiči hoteli so zabraniti angleškim, da ne izlože rib, in so uničili več blaga. Policija in žandarmerija ste morali posredovati z orožjem. Več ribičev težko ranjenih.

Katoliškemu podpornemu društvu v Celji za vzdrževanje dekliške šole šolskih sester

so nadalje darovali, oziroma letnino plačali p. n. č. gg. udje:

Premil. gospod. knezoškof Lavantinski Jakob Maksimiljan	10 gl. — kr.
sl. župnija Zalec za sv. leto	18 „ — „
Murn Matija, čevljar na Bregu	2 „ — „
Jurčič Josip, župnik v Dramljah	2 „ — „
sl. župnija St. Andraž pri Velenji	15 „ — „
Krušič Jakob, župnik v St. Andražu pri Velenji	5 „ — „
Kolarič Jožef, župnik na Paki	2 „ — „
dr. Prus Dragotin, zdravnik v Konjicah	3 „ — „
Fuchs J., dimnikar v Celji	2 „ — „
Kmecl Urša, posestnica v Celji	3 „ — „
Ribar Anton, profesor bogoslovja v Mariboru	5 „ — „
Erjav Peter, župnik v Trbovljah	3 „ — „
Černoša Simon, župnik v Pišecah	5 „ — „
Korošec Frane, kaplan pri sv. Vidu na Planini	3 „ — „
Macej Jožef, kaplan na Rečici	2 „ — „
Krampuš Marjeta, hišina v Celji	2 „ — „
Kalin Frane, župnik v pokoji v Rajhenburgu	5 „ — „
Kmecl Matevž v Celji	2 „ — „
Anton Dvoršek, župnik pri sv. Vidu 5 obligacij	500 „ — „
à 100 gold.	500 „ — „

Bog plati vsem!

Tuji.

23. avgusta.

Pri **Maticu**: E. Bregentzer, zasebnik, iz Belgije. — M. Leyer, soproga tovarnarja, z hčerjo, z Dunaja. — Wagel in Hermann, trgovec, z Dunaja. — Dr. J. Neuwirth, profesor, iz Prage. — J. Miller, trgovec, iz Štajarskega. — S. Mangold, trgovec, iz Budimpešte. — G. Wretschko, trgovec, iz Grada. — Baumgartner, zasebnik, iz Ljubljane. — Dr. pl. Marchetti, ravnatelj muzeja, z soprogo, iz Trsta.

Pri **Stonu**: J. Paradeiser, ministerjalni uradnik, z soprogo, z Dunaja. — Guido Jöndl, učitelj, z družino, z Dunaja. — J. Mutz, trgovec, z Dunaja. — Dr. Viček, odvetnik, z družino, iz Prage. — Schotz, Wittreich, tovarnarja, iz Brna. — L. Schmerling, potovalec, iz Linca. — H. Schmidt, trgovec, iz Solnograda. — Dr. J. Con, odvetnik, iz Zagreba. — J. Kardž, trgovec, iz Ogerskega. — Anton Temmel, krčmar, od sv. Pavla. — Dr. J. Pajk, profesor, iz Maribora. — J. Wolf, posestnik, z soprogo, od St. Petra. — G. Kroupa, uradnik, iz Idrije. — F. Globotschnigg, posestnik, iz Kranja. — M. Lavrič, župnik, iz Nove oslice. — J. Logar, župnik, od sv. Križa. — A. Safig, kupčevalec, od Klanca. — Ramsay, Gaidern, zasebnika, iz Rima. — J. Bastanzi, odvetnik, iz Benetk. — Morra in Besso, profesorja, iz Turina. — A. Rigato, profesor, iz Italije. — Crillonovich, Nussa, Mirkowitz, zasebniki, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrina na 24 ur v mm
opazovanja	razkoma v mm	toplosmera po Celziju			
7. u. jut.	737-74	+ 8-8	brezv.	meg a	
24. 2. u. pop.	736-14	+ 20-6	sl. vzh.	jasno	0-00
9. u. zveč.	736-44	+ 16-6	brezv.	sk. oblačno	

Zjutraj megla, čez dan jasno, zvečer deloma oblačno. Srednja temperatura 15° C, za 27° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafirano poročilo.)

25. avgusta.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81 gl. 60 kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	82 „ 80 „
4% avstr. zlata renta, davka prosta	112 „ 95 „
Papirna renta, davka prosta	96 „ 50 „
Akcije avstr.-ogerske banke	886 „ — „
Kreditne akcije	282 „ — „
London	125 „ 85 „
Srebro	— „ — „
Francoski napoleon	9 „ 95 1/2 „
Cesarski cekini	5 „ 94 „
Nemške marke	61 „ 55 „

Zahvala.

Podpisani se pristočno zahvalijo vis. c. kr. vladi, sl. deželnemu odboru in vsem preblagim dobrotnikom za lepo in velikodušno pomoč in podporo pogoreleem na Godešiči. Bog jim povrni stoterno!

Stanislaj Šranc,
župnik.

Jakob Jelovčan,
župan.

Janez Jugovic,
odbornik.

Málenčev sirup,

koji se z parom zgoščeje in kuha, je popolnoma čist, ter se izdeluje iz najlepših, duhličih kranjskih gorskih málene. Ta sok se ne pokvari veliko let in ohrani vedno svojo krepko vonjavo in naravno barvo, ako se ga hrani v steklenicah, ležečih na hladnem. Prodaja se v stekl. po 1 kilogr. 80 kr. — 10 stekl. 7-50 gl. Manjša steklenica velja 40 kr. Naročuje se v lekarni Piccoli-jevi na Dunajski cesti v Ljubljani, in se z obratno pošto točno in vestno razpošilja proti povzetji ali predplačilu zneska. (6)